

Martijn Arnoldus (2001) Theoretische en sociale constructies rond Amsterdam: de 'Grote stad' en Parkstad. Een onderzoek naar de betekenis van ruimtelijke schaal in policy networks.

Het gebeurt niet vaak dat een afstudeerscriptie een tien als cijfer krijgt. Bovenstaande scriptie van Martijn Arnoldus kreeg dat cijfer wel. Zoals van een 'perfecte' scriptie verwacht mag worden, laat de auteur niets aan het toeval over. Onduidelijkheden bestaan niet en alles wordt duidelijk uitgelegd, wat resulteert in een overzichtelijk en gedegen wetenschappelijk werk.

De discussie rond nieuwe bestuurslagen werd in het eerste nummer van AGORA van dit jaar uitvoerig besproken. Het gaat hierbij om de betekenis van de drie klassieke Nederlandse bestuurslagen versus opkomende ruimtelijke schaalniveaus als de Europese Unie of subgemeentelijke bestuursseenheden. Arnoldus haakt hierop in door in zijn scriptie de vraag centraal te stellen in hoeverre er sprake is van schaalpolitiek bij beleidsontwikkeling in zogeheten 'policy networks' en op welke wijze ruimtelijke schaal betekenis krijgt bij beleidsontwikkeling in policy networks. Hoewel ruimtelijke schaal vaak als gegeven wordt beschouwd, hoeft dit nog niet te betekenen dat ruimtelijke schaal een neutraal karakter heeft, maar dat die bepaalde actoren juist kan in- of uitsluiten. In zijn scriptie zet Arnoldus eerst het theoretische kader uiteen waarin hij uitvoerig ingaat op de definitie en betekenis van policy networks. Hij stelt zich ook de vraag of het zin heeft om policy networks binnen een bepaald afgebakend schaalniveau te plaatsen, bijvoorbeeld het lokale of gemeentelijke niveau. Op welk schaalniveau bevindt zich bijvoorbeeld het policy network dat zich bezighoudt met het grotestedenbeleid? Hierbij zijn immers het Rijk, de betreffende steden en vaak ook vertegenwoordigers van buurten betrokken, maar het beleid wordt veelal geïmplementeerd op buurniveau. Welke invloed hebben de verschillende actoren daardoor op het gevoerde beleid?

Arnoldus toetst de theorieën over schaalpolitiek (een proces waarbij actoren proberen een netwerk op te zetten om bepaalde eigen doelstellingen na de streven) en policy networks (juist gevormd rond bepaalde beleidsvelden en niet in dienst van één bepaalde actor) aan de hand van twee casussen: het grotestedenbeleid en Parkstad in Amsterdam.

In de onderzochte casussen krijgt ruimtelijke schaal volgens Arnoldus betekenis in processen van beleidsontwikkeling. Die betekenis in policy networks wordt allereerst bepaald door de wijze waarop gedacht wordt over de schaal waarop problemen zich voordoen en de schaal waarop problemen aangepakt moeten worden.

Onderzoek naar schaalpolitiek geeft inzicht in de wijze waarop ruimtelijke schaal betekenis krijgt bij beleidsontwikkeling en hoe daardoor het beleidsproces beïnvloed kan worden. Maar ruimtelijke schaal is ook een sociale constructie en geen gegeven.

In zijn slotwoord stelt Arnoldus dat 'de betekenis van ruimtelijke schaal bij beleidsontwikkeling verder gaat dan ideeën over de schaal waarop problemen zich voordoen. Ruimtelijke schaal kan een politieke betekenis krijgen in processen van beleidsontwikkeling, als het een argument wordt dat actoren gebruiken om bepaalde middelen van elkaar te verkrijgen. Ruimtelijke schaal is niet zo natuurlijk.'

JENNY PANNENBECKER